

Lietuvos meno kūrėjų asociacija

Po dviejų Kauno muzikinio teatro premjerų

2012-04-02

ŽURNALAS: Muzikos Barai

TEMA: Muzika

AUTORIUS: Rūta Mikelaitytė-Kašubienė

DATA: 2012-04

Po dviejų Kauno muzikinio teatro premjerų

Rūta Mikelaitytė-Kašubienė

Kiekvieną kartą su džiaugsmu grįžtu į Kauno muzikinį teatrą - ne tik todėl, kad čia kadaise prasidėjo mano tikroji pažintis su muzika ir scenos menu (kelerius metus teko dainuoti keliuose, daugiausia vaikiškuose, spektakliuose) ar kad šis teatras vis dar mena XIX amžiaus pabaigą (atidarymas įvyko 1892 m. sausio 9 d.). Tiesiog pastaraisiais metais vis dažniau nustembu čia išvydusi puikių spektaklių. Ir ne vien operečių, nors ir jos puikios. 2011-2012 m. sezoną papuošė dviejų operų premjeros - G. Donizetti „Liučija di Lamermur“ ir G. Verdi „Atila“. Ir nors „Liučija di Lamermur“ dienos šviesą išvydo pirmoji, ją pamačiau vėliau už „Atilą“, todėl savo išspūdžiais taip pat dalinsiuosi tokia tvarka.

G. Verdi „Atila“ Lietuvoje pastatyta pirmą kartą. Tai yra Kauno muzikinio teatro ir Estijos nekomercinės organizacijos „PromFest“ bei Pernu miesto teatro „Endla“ bendradarbiavimo rezultatas. Kartu tai ir dalis žinomo tarptautinio operos festivalio „PromFest“, kuris apima Klaudios Taev jaunųjų operos dainininkų konkursą, operos pastatymą, meistriškumo pamokas ir koncertus. Pagrindinį vaidmenį „Atiloje“ sukūrė jaunas, vos 24 metų dainininkas iš Baltarusijos Anatoly Sivko, kuris 2009 m. laimėjo minėtąjį Klaudios Taev dainininkų konkursą ir kurio debiutui Estijoje buvo pastatyta ta pati G. Verdi opera. Beje, šis jaunuolis jau dainuoja Sankt-Peterburgo Marijos teatre. Gražus balsas, puiki išvaizda - tikiuosi, ateityje apie jį išgirsime dar daug gražių dalykų.

Kauniečių spektaklyje ypač norėčiau išskirti moteriškąją liniją. Pagrindinę moters partiją atliko puikus Lietuvos sopranas Sandra Janušaitė, kuri ne taip senai visus sužavėjo Dezdemonos vaidmeniu G. Verdi operoje „Otelas“ Lietuvos nacionaliniame operos ir baleto teatre. Kuris Sandros vaidmuo svaresnis - Odabela „Atiloje“ ar Dezdemona „Otele“ - sunku būtų pasakyti. Galbūt Odabela ryškesnė, įtaigesnė ir tvirtesnio charakterio - juk ji kariūnė, tampanti huno Atilos belaisve, vėliau nužudanti

Atilą jų vedybų naktį. Manau, kad kauniečiams ši jų teatro scenoje debiutavui dainininkė – tikras atradimas. S. Janušaitės ypač stiprus, išraiškingas balsas ir įtaiga šioje operoje tarsi stoja į kovą su visa vyriškų balsų plejada. Jaunasis baltarusis A. Sivko, nors ir įdomus, perspektyvus dainininkas, tačiau Atilos vaidmeniu neįtikino. Juk V amžiuje gyvenęs Atila buvo legendinė asmenybė, visos Europos siaubas, jis paliko beveik 70 vaikų, todėl šalia Sandros norėjosi matyti tikrą scenos lyderį tiek balsu, tiek scenine bei gyvenimiška patirtimi...

Agilėjos kunigaikščio Foresto vaidmenį atliko Erikas Fentonas iš JAV. Puikus dainininkas, muzikalus, geras scenos partneris, tik vėlgi šalia Sandros Janušaitės Odabelos norisi matyti solidesnės išvaizdos partnerį. Komplimentų nusipelno sausio 15 d. Kauno scenoje debiutavęs baritonas Dainius Stumbras. Jo įtaigus, stiprus balsas padėjo sukurti ryškų romėnų karvedžio Ecijaus vaidmenį.

Norėtusi pagirti chorą, kuriam operoje tenka nemenkas vaidmuo. Tik vyrų apranga (hunų karių) labai jau primena ateivius iš tame pačiame Kauno muzikiniame teatre kadaise statyto veikalo vaikams „Gelbėkite, globuliečiai!“ Apskritai drįsčiau teigti, kad spektaklio kostiumai (estų dailininkas Madis Nurms) netgi menkina personažus – popiežius Leo I (Ričardas Karalevičius) pasirodo su mažų spalvotų balionėlių skraiste ir sijonu iš guminių pirštinių, ant romėno Ecijaus krūtinės prisiūtos juodos lakinės raidės IT (Italijos trumpinys), rankovė apraizgyta lemputėmis ir laidais, o apykaklė „papuošta“ santechnikos žarnelėmis... Operoje gausu ir daugiau visokių juokingų detalių, be kurių sceninis vaizdas būtų gerokai įtaigesnis ir taip neerzintų. Kostiumai, ko gero, yra didžiausias pastatymo trūkumas.

O dabar apie „Liučiją di Lamermur“. Visomis prasmėmis tai užburiantis spektaklis. Didžiausių komplimentų nusipelno visi, prisidėję prie šios operos pastatymo – spektaklio meno vadovė Dalia Ibelhauptaitė, režisierius Gediminas Šeduikis, muzikos vadovas ir dirigentas Julius Geniušas, scenografas rumunas Andu Dumitrescu, kostiumų ir grimo dailininkas Juozas Statkevičius ir visa puiki dainininkų komanda. Vasario 17-ąją pagrindinius vaidmenis atliko sopranas Raminta Vaicekauskaitė (Liučija di Lamermur), baritonas Laimonas Pautienius (lordas Enrikas Eštonas), tenoras Edmundas Seilius (seras Edgardas Ravensvudas), bosas Liudas Mikalauskas (dvasininkas). Solistai dainavo puikiai, darniai skambėjo orkestras ir choras. O Raminta Vaicekauskaitė brandžiai, įtaigiai, skoningai atliko visas sudėtingiausias koloratūras; tą patį galima pasakyti ir apie jos vaidybą. Ši koloratūrinio soprano partija operos istorijoje – viena sudėtingiausių. Galingu, gražiu balsu ją įveikusiai Ramintai Vaicekauskaitei linkėčiau žibėti ne tik gimtojo miesto scenoje.

Sužavėjo ir Laimono Pautieniaus Enrikas. Šiam personažui režisierius Gediminas Šeduikis suteikė keistų bruožų: Enrikas ne tik manipuliavo sesers Liučijos jausmais ir gyvenimu, bet ir ją psichologiškai engė reikšdamas gašlius jausmus.

Pats stipriausias po šio spektaklio likęs išpūdis – statytojų pagarba kompozitoriui, muzikai, laikmečiui, taip pat ir klausytojui, nes nereikalingomis detalėmis neapkrautas reginys leidžia susikoncentruoti į veiksmą, muziką, tekstą.

Nuostabus jauno režisieriaus Gedimino Šeduikio darbas. Situacijų esmė čia perteikiama ne kičine butaforija, o ypatinga atlikėjų išraiška, galbūt vietomis net kiek

ir perspausta (jausminga Liučijos solo scena, kai ji guli ar brolio Enriko, visai ne broliškas meilikavimas seseriai, besibaigiantis bučiniu...). Minimalistinė scenografo Andu Dumitrescu scenografija suteikia operai monumentalumo, netgi taurumo. Kaip stipriausią išraiškos priemonę įvardinčiau spalvas – scenografijoje ir kostiumuose vyrauja pilka (asociacija su Škotijos gamta, kalnais, senovinėmis pilimis) ir juoda. Juozas Statkevičius išgrynintais aristokratiškais baroko stiliaus kostiumaismeisteriškai padėjo įkūnyti Liučijos dvasines būsenas. Pilką kostiumą keitė išpūdingas raudonas (esminis konfliktas), vėliau ir baltas su kraujo dėmėmis (sutuoktinio nužudymas ir jos pačios pamišimas bei mirtis). Tik į spektaklio pabaigą pastebėjau, kad pagrindinių personažų vyrų ir netgi choro dainininkų kostiumai sukurti pagal tą patį eskizą, keitėsi tik jų spalvos ir atspalviai. Bet tai nebuvo nuobodu, atvirkščiai – skoninga, švaru, elegantiška.

Pamačiusi būtent šį pastatymą bet kuriame pasaulio teatre žavėčiausi juo kaip tikru šedevru. Todėl tai, kad jį turime čia, Kaune, yra tikras stebuklas. Žinoma, labai norėčiau šį spektaklį išvysti kiek didesnėje scenoje, manau, vaizdas būtų dar didingesnis. O didesnių, naujų erdvių ši „Liučija di Lamermur“ tikrai nusipelno, todėl linkiu trupei išpūdingų gastrolių. Tie, kas žavisi naujuoju „Otelio“ pastatymu Lietuvos nacionaliniame operos ir baleto teatre, būtinai turi pamatyti ir Kauno valstybinio muzikinio teatro „Liučiją di Lamermur“. Nesiimčiau lyginti šių dviejų spektaklių, bet pojūtis labai panašus – taip retai šiais laikais patiriamas katarsis... To paties linkiu būsimiems „Liučijos di lamermur“ lankytojams.